

ਭਗਤਾਂ
ਦੀ
ਗੀਤ

ਗੁਰੂਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮਹਿਬੂਬ

ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨੰਬਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ

ਨਜ਼ਮ ਦਾ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ	ਸਫ਼ਾ
3. ਫਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਕੋਲ	95
4. ਸਿੰਗਾਰ	96
5. ਉਠਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਜੋਗ	97
6. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ	99
7. ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ	101
8. ਉਦਾਸ ਨੈਣ	102
9. ਮਨ ਪ੍ਰਦੇਸੀ	104
10. ਸਾਂਦਲ ਬਾਰ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ	106
11. ਵਤਨ ਦੀਆਂ ਜੂਹਾਂ ਵਿੱਚ	107
12. ਇਕ ਗੀਤ—ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਨੇ	108
13. ਗੀਤ ਅੱਲਾ ਦੇ	109
14. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ	110
15. ਇਕ ਗੀਤ—ਵਣ ਵਲ ਜਾਂਦੇ	112
16. ਇਕ ਗੀਤ—ਜਾਗੋ ਨੂੰ ਕ੍ਰੋਬਲੋ	113
17. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ਾਂ	114
18. ਇਕ ਗੀਤ—ਅਸਾਂ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰਾਂ	117
19. ਇਕ ਗੀਤ—ਸਹੁ ਦੂਰ ਤੇ	118
20. ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਵਿਦਾਇਗੀ	119
21. ਸਲਾਮ	121
22. ਧੂਵ ਤਾਰਾ	122
23. ਤੋਤੀ ਤਵੀ ਤੇ	123
24. ਕਾਫ਼ਰਾਂ ਦਾ ਗੀਤ—ਇਸ ਚਰਖ ਜ਼ਿਮੀਂ ਨੂੰ	124
25. ਹੁੱਲਿਆ ਸਾਵਨ	126
26. ਹੀਰ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ	128
27. ਵਸਲ ਦਾ ਗੀਤ—ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਨਦੀਆਂ ਸੰਗ	130
28. ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦਾ ਗਜ਼ਬ	131
29. ਗਾਮੇ ਦੀ ਕਿਲਕਾਰੀ	134
30. ਗਾਮੇ ਦਾ ਇਲਾਹੀ ਜਲਾਲ	135
31. ਇਕ ਦੋਸਤ ਦੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣਕੇ	137
32. ਕੇਸਰ ਪਹਿਲਵਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿਚ	138

(VI)

ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨੰਬਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ

ਨਜ਼ਮ ਦਾ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ	ਸਫ਼ਾ
33. ਇਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ	139
34. ਪੰਜਾਬਣ ਦਾ ਗੀਤ	140
35. ਵਣਾਂ ਦਾ ਰਾਹੀ	141
36. ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹਾਲ	142
37. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ	143
38. ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ	145
39. ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ	146
40. ਸਿਰਲੱਖ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ	150
41. ਮੁਜਾਹਿਦ ਨੂੰ	151
42. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ	152
43. ਝਨਾਂ ਦੀ ਨਾਰ ਨੂੰ	153
44. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਨੂੰ	154
45. ਦੋ ਸ਼ਹੀਦ	158
46. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਕੋਲ ਇਕ ਫ਼ਰਿਆਦ	159
47. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ	161
48. ਇਕ ਗੀਤ—ਦੇਸਾਂ ਦਾ ਵੇਸ ਵਟਾ ਕੇ ਜੋਗੀ	162
49. ਇਕ ਗੀਤ—ਤੂੰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਨੀਰ	163
50. ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ	164
51. ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ	167
52. ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਗਿਆਰਾਂ ਕੋਲ	169
53. ਵੇ ਜਾਂਗਲੀ ਛੇਲ ਛਬੀਲਿਆ	171
54. ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਸੱਦ ਮਿਰਜੇ ਨੂੰ	172
55. ਢੋਲਣ ਮੁਜਾਹਿਦ	177
56. ਫਜ਼ਰ ਦੇ ਪੱਤਣਾ ਉੱਤੇ ਮੌਤ	179
57. ਸੋਹਣੇ ਦਾ ਸ਼ੋਕ	181
58. ਵੈਰਾਗ ਦੀ ਉਮਰ	184
59. ਤਲਬ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ	186
60. ਇਕ ਗੀਤ—ਤੁਰਦਾ ਆਏ ਲਟਕੰਦਤਾ	187
61. ਮੁਰੀਦ ਦੀ ਤਲਬ	188
62. ਇਕ ਗੀਤ—ਤੇਰੇ ਰਾਹ ਕਮਲੀ ਹੋ	190
63. ਕੋਲ ਫਕੀਰਾਂ ਦੇ	192

(VII)

ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨੰਬਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ

ਨਜ਼ਮ ਦਾ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ		ਸਫ਼ਾ
64.	ਇਕ ਅਰਜ	194
65.	ਭੰਘੇ ਸਮੇਂ	195
66.	ਨੂਰ ਨਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਕੁਤਦਿਆਂ	196
67.	ਕਿਸਤੀਆਂ ਦਾ ਹਾਸਾ	197
68.	ਯਾਰਾਂ ਦਾ ਖੁਦਾਈ ਹਾਸਾ	198
69.	ਮੈਂ	199
70.	ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਫ਼ਰ	201
71.	ਡਾ. ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ ਨੂੰ	203
72.	ਠਾਹੇਰ	204
73.	ਗਦਰੀ ਬਾਬੇ ਨੂੰ	206
74.	ਭਲਾਂ ਕਿਠਾਰੇ ਇਕ ਸੰਵ	208
75.	ਇਕ ਗੀਤ—ਕੁੜੇ ਕੋਸ ਤੇਰੇ ਜਦ	210
76.	ਕੁਲ ਆਲਮ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ੀਰ	211
77.	ਦੇਖੋ ਤਖਤ ਹਜ਼ਾਰਾ ਵੂਰ	212
78.	ਬਹੁੰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮਾਣ...	216
79.	ਤਿਉਂ ਬਾਗਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ...	218
80.	ਜਦ ਪੈਣ ਬੂਰ ਨੂੰ ਫੌਲਾਂ...	219
81.	ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ	220
82.	ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਾ	234
83.	ਇਕ ਗੀਤ—ਮੈਂ ਬਾਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਸਾਹ ਦੀ...	236
84.	ਇਕ ਗੀਤ—ਕੂੰ ਪੁੱਤ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ...	238
85.	ਗਿਆ ਸੂਰਜ ਫਿਪਦਾ ਨਾਲ...	240
86.	ਚੜ੍ਹੇ ਸਤਲੁਜ ਦੀ ਸਾਠ	243
87.	ਰਾਂਝੇ ਜੋਗੀ ਦਾ ਰੋਗਪੁਰ ਵਿਚ ਵਰਣਾ	245
88.	ਪੱਠੋਹਾਰ ਦੀ ਫਜ਼ਰ ਦਾ ਗੀਤ	250
89.	ਗੌਰਖ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਦਾ ਆਵੇਸ਼	252
90.	ਜੋਗ ਦੇ ਪੈਂਡੇ	259
91.	ਰੋਹੀਆਂ ਦੇ ਨਾਗ ਦਾ ਹੁਸਨ	266
92.	ਸੁੰਨਾ ਜੰਡ	268
93.	ਸਫ਼ਰ	270

(VIII)

ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨੰਬਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ

ਨਜ਼ਮ ਦਾ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ		ਸਫ਼ਾ
94.	ਕੁੱਝ ਅੰਬਰ ਮਿਰੀ ਸਦਾ ...	274
95.	ਇਮਾਜ਼ਾ ਦਾ ਗੀਤ	276
96.	ਸਿਹਲਮ ਦਾ ਗੀਤ	278
97.	ਸੰਗਣਿਆਂ ਮੁਚੁਯਾ	279
98.	ਸੂਫ਼ੀਆਂ ਦਾ ਗੀਤ (ਹਿੰਕ ਅਲਮ ਗਰੀਬਤੀ ਨਾਰ)	282
99.	ਸੂਫ਼ੀਆਂ ਦਾ ਗੀਤ (ਇਹ ਵਾਜ਼ ਅਲਾਹ ਦੇ)	285
100.	ਗੀਤ—ਤੋਤੇ ਦੇ ਪਰ ਗੋਲ...	287
101.	ਗਿਆਰੇ ਦੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਭਲਕੇ	289

4. ਆਖਰੀ ਸ਼ਾਮ

		297
1.	ਪੈਗੰਬਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ	301
2.	ਕਾਲੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਦੀ ਫਰਿਆਦ	306
3.	ਅਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਾਣ ਉੱਤੇ	311
4.	ਭਰਿਆ ਗੋਇਆ ਉਦਾਸ ਮੇਲਾ	316
5.	ਭਾਇਆਂ ਦੇ ਦਰਦ	320
6.	ਅਲਾਹ	322
7.	ਬਨਾਰਸ ਦੀਆਂ ਵਾਟਾਂ	325
8.	ਰਹਿਮ	327
9.	ਦੀਮਾਨ ਦਾ ਸਫ਼ਰ	329
10.	ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਕੁੱਝ	334
11.	ਰਾਹ ਜਾਂਦੇ ਫਕੀਰ ਨੂੰ ਇਕ ਅਸਤ ਪੰਜਾਬਣ ਦੇ ਵਲਵਲੇ	336
12.	ਇਕਰਾਰ	340
13.	ਭਲਾਂ ਦੇ ਵਿਛੜੇ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ	342
14.	ਮਾਠੀ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਮਾਠੀ ਦੇ ਵਸਦੇ ਦੇਸ ਵਿਚ	344

(IX)

ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨੰਬਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ

ਨੰਬਰ	ਨਿਰੁਕਤੀ	ਪੰਨਾ
15.	ਪੂਰਨ ਜੇਠੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਉਦਾਹ ਦੇ ਵਲਵਲੇ	347
16.	ਹਥਰ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਮੇਲੇ	350
17.	ਉਦਾ ਪਿੰਡ ਨੂੰ	352
18.	ਮਨ ਪਰਦੇਸੀ ਜੇ ਬੀਐ	355
19.	ਨਨਕਾਣੇ ਦੀਆਂ ਚੁਹਾਂ ਵਿੱਚ	357
20.	ਵਾਟਾ ਵਕੀਰੀ ਦੀਆਂ	360
21.	ਇਕ ਵਕੀਰ-ਸੀਰਤ ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਲਵਲੇ	363
22.	ਵੈਰਾਗ ਦੀਆਂ ਵਾਟਾਂ	366
23.	ਵੀਰਾਨ ਰਾਹਾਂ	371
24.	ਸੂਫੀਆਂ ਦਾ ਗੀਤ (ਇਸ ਸੁੱਕੇ ਸਹੁ ਦੇ)	373
25.	ਇਕ ਕਾਫੀ (ਉੱਚੇ ਟਿੱਬੇ)	375
26.	ਸੂਫੀਆਂ ਦਾ ਗੀਤ (ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਔਲਾ ਦੀਆਂ)	376
27.	ਸ਼ਕਲ ਅਨਾਦਿ	377
28.	ਸੂਫੀਆਂ ਦਾ ਗੀਤ —ਕੁਲ ਅੰਬਰ-ਜ਼ਮੀਂ	380
29.	ਵਾਹਗੇ ਤੋਂ ਪਾਰ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਸੀਸ	381
30.	ਵੱਖਰਾ ਰਾਹ	384
31.	ਸਿਦਕ ਦੇ ਮੌੜ ਤੇ	387
32.	ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਅਰਦਾਸ (ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ)	389
33.	ਫ਼ਨਾ ਦੇ ਮੁਕਾਮ ਤੇ	395
34.	ਰਾਵੀ ਦੀ ਹੋਕ	397

5. ਝਨਾਂ ਦੀ ਰਾਤ (ਬੋਲਿਆਂ ਦੀ ਕੰਨਸੋਅ) 409

1.	ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਫਲਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਖਲੋਤੀ ਜਾਂਗਲੀ ਫੋਹਰ ਨੂੰ	413
2.	ਇਕ ਵੀਰਾਨ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ	416

(X)

ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨੰਬਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ

ਨੰਬਰ	ਨਿਰੁਕਤੀ	ਪੰਨਾ
3.	ਰਾਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਆਂ ਵਿਚ ਉਡਦੀ ਉਡਦੀ ਨੂੰ	418
4.	ਇਕ ਅੰਕਾਣੇ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ	420
5.	ਬੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਹੀ ਦੇ ਸੁਪਨੇ	422
6.	ਬੋਲਿਆਂ ਕਲ ਜਾਂਦੀ ਸਿਹਣੀ ਨੂੰ	424
7.	ਸੁੱਕੇ ਸਤਲੁੱਸ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ	427
8.	ਸਾਜਨ ਬੇਸਿ ਵਦੇਸ਼ੀਏ ਸਾਨੇਹੜੇ ਵਾਂਗੀ	431
9.	ਮੁਥ ਕਦਮ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ	434
10.	ਵਿਛੜਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ	441
11.	ਮਨ ਪਰਦੇਸੀ ਜੇ ਬੀਐ	443
12.	ਫਲਦਾ ਜੋਬਨ	452
13.	ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਥਾੜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਤਝੜ ਦੀ ਇਕ ਦੁਪਹਿਰ	454
14.	ਬਿਆਸ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ ਪੱਤਝੜ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਾਮ	456
15.	ਮੋਇਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ	459
16.	ਸਦਾ ਉਡੀਕਾਂ	461
17.	ਸੰਜੋਗ-ਵਿਜੋਗ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ	463
18.	ਝਨਾਂ ਦੀ ਰਾਤ	472
19.	ਸੋਹਣੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਰਾਤ	542
20.	ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੀ ਨੀਂਦ	557

6. ਕੁਰਲਾਉਂਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ 575

ਸਰਗ ਪਹਿਲਾ :	
ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਛੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ	579
ਸਰਗ ਦੂਸਰਾ :	
ਕਾਫਲਾ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ	593
ਸਰਗ ਤੀਸਰਾ :	
ਨੂਰ ਮਹਿਲ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ	625

(XI)

ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨੰਬਰ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਾਂ

ਨਜ਼ਮ ਦਾ ਨੰਬਰ ਅਤੇ
ਸਿਰਲੇਖ

ਸਫ਼ਾ

ਸਰਗ ਚੌਥਾ :

ਬਾਲ ਵਰੇਸ਼ ਦਾ ਇਕ ਸਫ਼ਰ

668

ਸਰਗ ਪੰਜਵਾਂ :

ਕੁਰਲਾਉਂਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ

683

723

7. ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਅਰਦਾਸ

1. ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਅਰਦਾਸ	727
2. ਸੁੰਢੇ ਵਿਹੜੇ	766
3. ਮੁੜ ਆ ਮਾਹੀ	768
4. ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਕ ਸੁਪਨੇ ਪਿੱਛੋਂ	770
5. ਸੱਸੀ ਦੇ ਤਿਲੁਕਦੇ ਰੰਗ	772
6. ਵੇਦਣਾ ਦੇ ਚਾਰ ਪਹਿਰ	775
7. ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸਮੇ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਵੇ	777
8. ਖੂਨੀ ਸਾਕਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ	779
9. ਰਮਜ਼ਾਂ	783
10. ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫਰਿਆਦ	804
11. ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਸ	806
12. ਤਿੰਨ ਦੁਆਵਾਂ	824
13. ਨੀਂਦਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਦਾ ਗਜ਼ਬ	826